

»SLOVENE« volja
po polni na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 100—
za pol leta 55—
za četrt leta 30—
za en mesec 15—
Za posamezno oštešeno K 140—

»Sobotna izdaja:«
za celo leto K 20—
za en mesec 25—

SLOVENE

Inzerati:
Enostopna petstvarica (50 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 2—
za redni ranglani, posilana
itd. po K 3—
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 50/30 mm K 6—
Izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Za posamezne naročnike: nepravilno plačila se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hru.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bonn.-here. 7563.

Nova vlada imenovana.

Belgrad, 19. februarja. (Izvirno.) —
novega ministrstva, ki je sestavljeno

Ministrski predsednik: Stojan Protić.
Železnice: dr. Anton Korošec.
Zunanje zadeve: dr. Trumbić.
Brez portfelja in namestnik ministra za
zunanje zadeve: dr. Spalajković.
Notranje zadeve: Marko Trikić.
Finance: dr. Velizar Janković.
Verstvo: dr. Fran Janković.
Prosveta: dr. Trifunović.
Pravosodstvo: dr. Momčilo Ninčić.

Zvečer je bil podpisan ukaz o imenovanju
tako-le:

Trgovina in industrija: Stojan Ribarac.
Agrarna reforma: dr. Hanžek.
Kmetijstvo: Ivan Roškar.
Šume in rude: dr. Hrasnica.
Pošta, telefon in brzojav: dr. Matko
Drinković.
Javna dela: Joca Jovanović.
Socialna politika: dr. Krnic.
Prehrana in obnova zemlje dr. Stanišić.
Vojska: Branko Jovanović.

Stara in nova vlada.

Cilj nove vlade je, da brzo dovede na-
rod do volitev za ustavotvorno skupščino.
V to svrhu bo izdelala volilni zakon in na-
črt ustave. Kadar bo to delo opravljeno,
in pravijo, da bo mogoče v dveh mesecih,
se razpusti državni zbor in se razpišejo
volitve.

Volilni red se bo izdelal zajedno s par-
lamentom in se ne bo oktroiral po vzgledu
stare vlade. Ako bi se izborni red oktroi-
ral, bi sigurno v ustavotvorni skupščini
ali pozneje nastopile stranke, ki bi ne pri-
poznavale ustavotvorne skupščine, ki je
izgrajena na oktroiranem volilnem redu.

Nova vlada bo polagala veliko važnost
tudi na to, da se izdela načrt ustave in da
pojdejo stranke s tem načrtom v volilni
boj. Tudi demokratom se bo ponudila mož-
nost za sodelovanje, ako jo bodo hoteli
sprejeti. Zamišlja se, da bi imela ustavo-
tvorna skupščina nalog, da brzo reši svoj
penzum in da državi ustavo. Potem naj bi
se takoj pristopilo k plodnemu narodno-
gospodarskemu delu. Ako bi ne pripravili
ustave in ako bi vsaka stranka šla s svo-
jim lastnim od stranke izdelanim ustav-
nim načrtom v volilni boj, potem bi morali
dolgo časa čakati, da se stranke v skupšči-
ni zedinijo, kajti nobena stranka ne bi brz-
kone hotela preko noči opustiti svojega
programa, s katerim se je izlagala v volil-
nem boju. V ustavotvorni skupščini bi bilo
vsled tega pričakovati dolgotrajnih in vihar-
nih zasedanj, kar bi gotovo ne bilo v inter-
esu zemlje.

V stari vladi zastopane stranke so
sedaj naenkrat »navdušene« za volitve in
nečejo počakati niti na to, da se izdela v
parlamentu volilni red. Kar oktroirati ga
hočejo in brzo v volitve! Tudi mi smo za
to, da se ide brzo v volitve, toda prej mora
izdelati volilni red sedanji parlament. Dru-

gega parlamenta nimamo kakor sedanjega,
in skušnja nas je naučila, da je najslabši
parlament boljši kot nobeden. On nam ga-
rantira javno kontrolo nad delovanjem
vlade in pritegne večje število več ali manj
odgovornih ljudi k sodelovanju.

Stara vlada je imela od avgusta proš-
lega leta vso oblast v svojih rokah. Med-
tem bi že — s svojega stališča potom ok-
troajev — že dvakrat dala lahko
zemlji volilni red in izvršila volitve.
Tega ni storila. Sedaj, ko je izgubila moč,
hoče naenkrat v svojo brzino na volitve. Vidi
se iz tega, da je v tem držanju demokr-
sko-socialističnih strank več hinavščine
nego dobre volje.

Dr. Ivan Shvegel:

Jadransko uprašanje na pariški konferenci.

Protipredlogi naše vlade.

Temu nasproti je stavila naša vlada
dne 20. januarja naslednje protipredloge:

1. Corpus separatum Reka postane
samostojna država »pod suvereniteto Zve-
ze narodov«. Luka in železnice postanejo
last Zveze narodov, toda upravlja jih Ju-
goslavija, ker tvorijo njen edini izhod na
morje. Z Rumunijo, Ogrsko in Češkoslova-
ško se o njeni uporabi sklenejo posebni
dogovori. Sušak s pristaniščem Baroš
ostane pri Jugoslaviji.

2. V Istri se sprejme kot meja »Wil-
sonova črta«, dasiravno žrtvuje Italiji
400.000 Slovencev in Hrvatov in težko krši
narodni princip. Nameravana pomaknitev
meje dalje proti vzhodu bi zahtevala kot
žrtev nadaljnjih 60.000 Slovanov. »Teri-
torialna kontinuiteta« z Reko bi postala
vir neprestanih sporov. Senožeče za var-
nost Trsta nič ne koristijo, spravljajo pa

železniško križišče št. Peter in progo
Ljubljana — Reka v območje italijanske
oblasti.

3. Samostojnost Zadra se sprejme,
opozarja se pa na to, da bi ločitev te
male države od ostale Dalmacije imela za
posledico njen gospodarski propad.

4. Jugoslavija želi samosojno Albanijo
v mejah, ki so se določile l. 1913. Ako je
razdelitev neizogibna, sprejme odločeni ji
delež.

5. »Demilitarizaciji« otokov se pritru-
juje pod pogojem, da ostane Vis jugoslo-
vanski.

6. Točki 7. in 8. v predlogu velesil se
sprejmeta.

7. Zahtevajo se pa analogno tudi za
slovansko prebivalstvo, ki pripade Italiji,
polna jamstva glede njihove narodnosti,
jezika, gospodarskih in intelektualnih usta-
nov.

8. Končno prosi naša vlada, da se nam
skromno število bivših avstrijskih in ogr-
skih trgovskih ladij, ki nam jih je priznala
konferenca s sklepom dne 22. novembra
1919., čim prej izroči, ker jih naši trgovin-
ski interesi potrebujejo, kakor tudi da se
dā naši državi nekaj prejšnjih avstro-ogr-
skih vojnih ladij v obrambne svrhe na
razpolago.

Protipredlog odklonjen.

Te skromne protipredloge sta Italija
in Francija s svojim ultimatom odklonile,
kar tvori trenutno zadnjo etapo v jadrans-
kem vprašanju; hkrati pa nov, nepotre-
ben dokaz za impotenco mirovne konfe-
rence, katere učinek upliva na celo Evro-
po: saj je rok ultimata že davno potekel,
drugega se pa ni nič zgodilo. Morda se
bomo pri nas prepričali, da smo naloge teh
konferenčnih vlasti v preteklosti — n. pr.
pri izpraznitvi Celovca — preresno jemali
in preveč upoštevali.

Protislovanska politika entente.

Dočim se za nekaj malega Italijanov
(niti 10.000), ki ostanejo na jugoslovanskem
ozemlju, zahteva v točkah 7. in 8. izjemno
stališče in jamstva, se za pol milijona Slo-
vencev in Hrvatov, ki jih anektira Italija,
nič takega ne omenja! Te žaljive, neumne
krivici (po nemško-madžarskem vzor-
cu) naj naše ljudstvo narodom, katerih
lovci na koncesije že tekajo okoli po naši
državi, da bi iz vloge, ki so jo igrali kot
naši »prijatelji«, vlekli dobiček — nikar
ne pozabi! Način, kakor se naši državi
ponuja pridobitev ozemlja na račun brez-
brambne Albanije kot vaba, da bi zato
lažje prepustili pol milijona naših najbolj-
ših sinov »latinskemu bratu« Francije,

stoji na moralni stopnji voditeljev mirovne
konference. Pravijo, da je Nitti s tem, da
se je pridružil angleški politiki nasproti
Rusiji in boljševikom, pridobil k skokom
nagnjenega in površno delujočega Lloyda
Georgea za to, da je zapustil skupno z
Ameriko skoraj slovesno proglašeno stali-
šče, ki ga izraža spomenica z dne 13. de-
cembra. Ako je na tem ali na uplivu kake
druge, tuje okolnosti tudi kaj resnice, se
vendar ne da dvomiti, da nam Anglija od
začetka konference v jadranskem vpraša-
nju ni bila odkritosrčna. Morda je to v
zvezi tudi z njeno dalekosežno politiko in
z njenim zgodovinskim nasprotstvom pro-
ti Rusom in Slovanom. O tem nas ne sme
motiti dejstvo, ki ravno spada med preka-
njenosti angleške politike, da je tamkaj
protislovanska skupina, ki se kot taka ta-
ko glasno predstavlja, da je mlademu, na-
ivnemu narodu težko, ne verovati v pra-
vičnost ali smotrenost žrtev in koncesij,
na katere ga ti njegovi najboljši prijatelji,
obenem prijatelji Italije, pregovarjajo, češ
da so modre in potrebne. Francija je pri-
jateljica Jugoslovancev, kadar gre za nje-
hove teritorialne zahteve nasproti Bolga-
riji in za razširjenje njenega lastnega go-
spodarskega upliva, nasproti Rumuniji in
Italiji jo pa vodi čustvo plemenske skup-
nosti; računa tudi z aktivno ali pasivno
(kakor l. 1914.) pomočjo, ki ji jo more v
slučaju nemškega napada nuditi Italija,
dočim smatra prodiranje Nemcev proti Tr-
stu — kar bi mogla biti posledica začas-
nega poitalijančenja tega mesta in osla-
bitve Slovencev — za svoj dobiček, ker bi
jih to odvrnilo od Alzacije-Lorene. Sicer
bi tema dvema velesilama ne bilo pretežno
— ne da bi morali kršiti pogodbe, na ka-
tere se velikokrat sklicujeta — pritisniti
na Italijo in doseči v jadranskem vpra-
šanju na konferenci že davno rešitev,
ki bi bila vsaj zaenkrat sposobna za živ-
ljenje; s tem bi bili dali evropskemu miru
eno najvažnejših opor.

Na neprestano sklicevanje Italijanov
na njihovo pogodbo s pečatom in podpi-
som bi se bilo moglo odgovoriti z dej-
stvom, da so ob sklepu premirja vse voju-
joče se države izrecno ali implicite pri-
znale 14 Wilsonovih točk: da Italija sama,
kakor znano, iz ozirov do Nemčije ni nik-
dar docela izvršila pogodbe, katere besed-
dilo se med drugim glasi: »Italija dobi ta
in ta ozemlja pod pogojem, da z vsemi
sredstvi, ki so ji na razpolago, začne voj-
sko proti vsem državam, ki so v vojni
proti Franciji, Veliki Britaniji in Rusiji.«

Amerika, ki je hotela začetkom kon-
ference proglasiti londonski tajni dogovor
kot neobstoječ, bi bila ta pritisk podprla

LISTEK.

Postajni nadzornik.

(Konec.)

»Kdo je tam?« je vprašala Dunja, ne
da bi dvignila svojo glavo.

On je molčal. Ker ni dobila odgovora,
je Dunja dvignila glavo ter s krikom pa-
dla na kolena.

Prestrašen Minski si je prizadeval,
vzdigniti jo, a zagledavši pri durih starega
nadzornika, je pustil Dunjo in šel k njemu
ves rdeč od jeze.

»Česa želiš?« vpraša Minski nadzor-
nika in stisnil zobe. »Čemu mi povsod sle-
diš za petami, kot nekaj tat? Ali me ho-
češ umoriti? Izgubi se!« Z močno roko je
pograbil starca, ga odnesel ven, ter ga
vrnil po stopnicah.

Starček se je zavedel šele v svojem sta-
novanju. Prijatelj mu je svetoval, naj gre
stotnika tožit; toda nadzornik je za trenu-
tek premišljeval, nato pa mahnil z roko.
Čez dva dni se je vrnil iz Petrograda na-
zaj na svojo postajo in začel zopet oprav-
ljati svoje prejšnjo službo. Sedaj je že
tretje leto, kar sem brez Dunje in po njej
ni ne duha ne sluha! Ali je še živa ali ne,
to ve le sam Bog. Ni pa ona ne prva, niti
poslednja, ki so jo prevarili vetrnjaki, da
se nasitijo in jo potem zapuste! Ali je mar
v Petrogradu malo norčic, ki se še obla-
čijo danes v atlas in žamet, toda poglejte

jih jutri, kako pometajo ulice v družbi z
revnim pijančkom. In kadar včasih pre-
mišljujem, da se zamore kaj podobnega
pripetiti tudi moji Dunji, pa nehoti greš-
im, ker želim, da bi raje videl mrtvo.

Takšen je bil dogodek mojega prijate-
lja, starega nadzornika, povest spremlje-
vana s solzami, ki si jih je brisal s svojim
robcom, enako kot vnetim Terentij v pre-
krasni baladi Danitrijeva.

Te solze so bile deloma izvabljene tu-
di s punčem, kajti spraznil je bil pet ste-
klenic med svojim pripovedovanjem.

Po slovesu še dolgo nisem mogel po-
zabiti starega nadzornika in dolgo, dolgo
sem mislil nanj in na revno Dunjo.

Še pred nedavnem, vozeč se skozi trg
sem se spomnil svojega prijatelja, starega
nadzornika ter poizvedel, da je postaja, na
kateri je upravljal svojo službo, odprav-
ljena.

Na moje vprašanje: »Ali še živi stari
nadzornik?« mi nihče ni mogel odgovori-
ti. Namenil sem se torej obiskati znano mi
krajino, naročil si konje in se podal v vas
S... To je bilo v jeseni. Siva megla je
pokrivala nebo, po požetem polju je pihal
hladen veter, prinašajoč s seboj zarume-
nelo in suho listje, ki ga je odtrgal od
drevja.

Dospel sem v vas ob solnčnem zaho-
du ter se nastanil pri bivšem nadzorniku
postaje. V veži, kjer me je svoje dni polju-
bila revna Dunja, je stala debela ženska,
ki je na moje vprašanje po starem nad-

zorniku odgovorila, da je že preteklo eno
leto, kar je stari nadzornik umrl, da se je
v njegovi hiši nastanil slaščičar in ona da
je njegova žena.

Obžaloval sem svoj nepotreben pri-
hod in sedem rubljev, ki sem jih potrošil
po nepotrebnem.

»Kaj je bil vzrok njegove smrti?« sem
vprašal ženo.

»Pil ga je rad«, mi je odgovorila.

»A kje so ga pokopali?«

»Za ograjo, poleg pokopine njegove že-
ne.«

»Ali ni mogoče, da bi me kdo popeljal
k njegovemu grobu?«

»Čemu bi ne bilo! Hej, Vamek, dovoli
si se že naigrati z mačko. Pelji tega gospo-
da na pokopališče in pokaži mu nadzorni-
kov grob.«

Po teh besedah je capast in nekoliko
grbast fant pritekel k meni in me takoj
odpeljal za ograjo.

»Ali ni poznal ranikega?«, sem vprašal
fanta potoma.

»Kako ga ne bi poznal. On me je na-
bil delati pisčalke. Pripetilo se je, ko je
šel iz krčme, da smo otroci hoteli za njim
in klical: dedek, dedek, dajte nam ore-
hov! In on nas je vse obdaroval z orehi,
ter se včasih še poigraval z nami.«

»Ali se ga popotniki še spominjajo?«

»Oh, sedaj le malokdo potuje tod.
Vendar je poleti dospela sem neka gospa

in povpraševala po starem nadzorniku in
zahajala na njegov grob.«

»Kakša gospa?« sem vprašal rado-
vedno.

»Prekrasna gospa,« mi odvrne fant;
»peljala se je v kočiji, v kateri je bilo vpre-
ženih šest konj, s tremi majhnimi otroci, z
dojnico in črnim psičkom in ko so ji pove-
dali, da je stari nadzornik umrl, se je raz-
jokala in rekla otrokom: »Sedite mirno,
jaz grem na pokopališče.« Ponudil sem se
ji, da ji pokažem pot. Ona pa je rekla, da
že pride sama. Dala pa mi je srebrno
petico — pet kopejk. Bila je tako dobra
gospa.«

Dospela sva na pokopališče. Gol pro-
stor, neozalšan, obsajen z lesenimi krizi in
enim drevesom. Kar sem živ, še nisem vi-
del tako otožnega pokopališča.

»Evo grob starega nadzornika,« mi
reče fant, skočivši na gomilo, v katero je
bil vsajen črn križ z medeno podobo.

»Ali je prišla sem na ta grob ona go-
spa?« sem vprašal.

»Prišla je,« mi odvrne Vamek, »gle-
dal sem od daleč za njo. Vlegla se je tu na
grob in ležala dolgo. Potem pa je odšla v
vas, peklicala popa, dala mu denar in se
odpeljala, meni pa je dala petico — srebr-
no petico... dobra gospa.«

Pa sem tudi jaz dal fantu petico in
več mi ni bilo žal svojega izleta, niti sed-
mih rubljev, ki sem jih potrošil na poti.

tako s političnimi sredstvi kakor s sredstvi na gospodarskem poprišču, na katerem se šele prav pokaže vas slabost Italije in njenega imperializma, tako da bi bila mera italijanskih koncesij ob resni volji popolnoma odvisna od mere njihovega diktatorja. Danes je postal položaj za nas vsled desinteresa Amerike na nadaljnjih pogajanjih še neugodnejši, kakor dokazuje ultimati. Iz Pariza se je celo poizkušalo, vzbuditi utis, kakor da bi bile Združene države postopanju drugih dveh velešil pritrdile. Nasprotna izjava ameriškega državnega tajnika je napravila temu napačnemu poročilu takoj konec z opozorilom, da ima pasivna navzočnost ameriškega poslanika pri pogajanjih samo informativno svrhu in se ne sme tolmačiti kot pritrdilo.

Država SHS.

Stališče Črnogorcev.

Beligrad, 18. februarja. »Epoha« poroča: Član črnogorskega kluba je izjavil: Mi ostanemo dosledni svojemu dosedanjemu sklepu, da delamo v narodnem predstavništvu. Samo: treba je, da vemo, kaj naj delamo? Nobenega drugega sklepa nismo napravili.

Jugoslovansko brodogradnja.

»Idea Nazionale« javlja, da bo Francija izpraznila zasedeni pas v Albaniji. Iz Belega grada poročajo, da je francoska vlada pripravljena odstopiti Jugoslovanom bivše avstroogrške vojne ladje v svrhu, da se čimprej organizira jugoslovansko brodogradnja. Pri reorganizaciji brodogradnje sodelovali francoski mornariški častniki.

Ceška.

Usoda sibirске armade.

Praga, 17. februarja. Lenin je poslal v svet brezlično brzjavko, da je del češke armade v Sibiriji bil zajet od boljševikov in da se ostanek pogaja v Irkutsku in Omsku za prost prehod v Vladivostok. — Očividno je, da ne more biti govora o tem, da je cela češka armada ujeta. V bolševiško ujetništvo so prišle one čete, ki so zapadno od bajkalskega jezera krile pohod češke armade proti vzhodu.

Avstrijska vojna posojila.

Praga, 17. februarja. Deputaciji obrambnih zvez za vojno posojilo je podal finančni minister sledečo izjavo: Vlada vpoštevata pri rešitvi vprašanja o avstrijskih vojnih posojilih le gospodarske in državnofinančne razloge. To vprašanje se bo rešilo v etapah in je bilo vse potrebno gradivo že zbrano, pri čemur je bilo uporabljeno teritorijalno načelo. Ker določa mirovna pogodba, da se to vprašanje uredi na podlagi personalnega načela, je bilo treba v tej smeri vse pripravljeno gradivo temeljito revidirati. Narediti finančnega ministrstva bo v kratkem predložen ministrskemu svetu. — Deputacija se s temi izjavami ni zadovoljila in je odločno zahtevala, da se tako napram javnim institucijam kot zasebnikom drži vlada dolžnosti, ki jih je prevzela od Avstrije.

Poljska.

Poljska luka.

Varšava, 16. februarja. (P. T. A.) V Varšavi se je vršilo slavnostno zasedanje parlamenta v proslavo prihoda poljske vojske do morja. Ta radostni trenotek je grenila samo misel, da je Poljska sicer dobila morsko obrežje, ne pa Gdanskega. Zbornica je sklenila, da si Poljska zgradi lastno pristanišče ob svojem morskem bregu.

Amerika.

Odločnost v reškem vprašanju.

LDU Dunaj, 19. februarja. (ČTU) »Neue Freie Presse« poroča iz Washingtona: V vladnih krogih se poudarja možnost, da bodo Zedinjene države ustavile pomožno akcijo za Evropo, ako se bodo v mirovni pogodbi glede reškega vprašanja izvršile kakšne izpremembe. — Iz službenih krogov javljajo, da Wilsonovo sporočilo zaveznikom ne grozi, vendar pa izjavlja, da mora Amerika predloge ministrskih predsednikov odklanjati.

Odgovor Wilsonu.

LDU Lyon, 19. februarja. (Brezlično.) Kakor poročajo francoski listi, so pred odhodom Milleranda v Pariz bili člani vrhovnega sveta že na tem, da odpošljejo svoj odgovor na Wilsonovo noto v Washington. V ponedeljek pa so se premislili, ter so smatrali za potrebno, pregledati še enkrat besedilo odgovora. Odpošljatev odgovora se je torej začasno odgodila.

Italija.

Krvavi izgredi v Liguriji.

LDU Trst, 19. februarja. Italijanski listi poročajo iz Genove: V ligurjskih me-

stih Sampierdarena, Voltri in Cornigliano ter okolici je prišlo do resnih izgrediv med delavstvom tamošnje kovinske industrije. Ko so nedavno stavkali delavci elektrarn, je bilo mnogo tovarna, zlasti kovinske stroke, prisiljenih ustaviti delo. Delavci, ki so bili torej prisiljeni k brezdelju, so zahtevali od delodajalcev, da se jim tudi za dobo tega prisiljenega izprtja izplačajo mezde. Tovarnarji so se po kratkem obotavljanju udali. Končnoveljavno je imela odločiti o zadevi Splošna delovna konfederacija. Še preden je pa bilo vprašanje rešeno, so tovarnarji na svojo roko sklenili odtegniti od sedanjih delavskih plač one zneske, ki so jih izplačali za časa brezdelja. Vsled tega je zavladalo med delavstvom veliko ogorčenje. — Včeraj zjutraj so prišli delavci na delo, ter začeli delati na svoj račun, deloma pa so pohajkovali po tovarnah brez dela. Nadgledniki in drugo osebje je pobegnilo. V tovarnah Ansaldo so postavili delavci celo tovarniške svete. Na lice mesta so prišli oddelki karabinjerjev, ki so izkušali prisiliti delavce, da bi zapustili tovarne, ter potem zapreti vsa vrata. Tedaj je prišlo do prave bitke. Mnogo delavcev je splezalo na strehe tovarniških objektov, obmetavalo karabinjerje s kamenjem ter streljalo nanje z revolverji. Nato so streljali tudi karabinjerji in tako se je razvil resen boj, pri katerem je bilo ranjenih več karabinjerjev in okoli deset stavkajočih. Aretirali so več delavskih kolovodij. Razburjenje med delavstvom traja dalje in bati se je novih izgrediv.

Nemška Avstrija.

Vprašanje Zapadne Ogrske.

LDU Dunaj, 18. februarja. (ČTU) — »Neue Freie Presse« poroča: V odseku za zunanje stvari je dr. Renner objavil vladno stališče z ozirom na mažarsko noto. Po tem je za Avstrijo vprašanje pripadnosti Zapadne Ogrske stvar, ki je že rešena v santgermainski mirovni pogodbi.

Wolf obtožen veleizdaje.

LDU Praga, 18. februarja. (ČTU) Včerajšnja »Bohemia« priobčuje trutnovsko vest, da se je proti bivšemu poslancu Wolfu uvedla preiskava radi veleizdaje. K temu pripominja uradna »Čehoslovaška republika«: Zdi se, da je to samo pobožna želja nemških krogov, ki tičijo za »Bohemia« in da je ta želja tudi rodilatelj te misli, ali pa da gre za novo reklamo za starega političnega invalida.

Nemčija.

Boj za versko šolo na Saksoskem.

Lipski katoličani so priredili 8. februarja velik protestni shod proti odredbi saškega naučnega ministra, s katero se združijo katoliške šole z ostalimi lipskimi šolskimi občinami in grozijo s šolsko stavko. Pri tem svojem koraku se sklicujejo na svoje roditeljske pravice, na samoodločbo glede vzgoje otrok in proglašajo vladno naredbo za protizakonito. Zdi se pa, da vlada ne misli ugoditi zahtevam katoličanov in pričakuje se, da bo prišlo v prihodnjih tednih do ostrih bojov za svobodo šole, ki bi mogli imeti dalekosežne posledice za notranjo politiko cele Nemčije.

Viljemu prepovedan povratak v Nemčijo.

LDU Berlin, 18. februarja. (ČTU) Kakor poročajo listi, je londonska vlada sprejela predlog, ki za vse čase prepoveduje bivšemu nemškemu cesarju in prestolonasledniku, da bi se povrnila v Nemčijo.

Francija.

Millerandova demisijska ni sprejeta.

LDU Lyon, 18. februarja. (Brezlično.) Francoski ministrski predsednik Millerand je prišel v sredo zjutraj v predsedništvo poslanske zbornice, ter je predložil predsedniku republike demisijsko svojega kabineta. Predsednik Deschanel je demisijsko odklonil ter izrazil željo, naj bi kabineti ostal še nadalje. Novi predsednik republike je zastopal mnenje, da kabineti, kateremu je poslanska zbornica v kratkem času njegovega delovanja že dvakrat izkazala zaupanje, nima povoda za odstop.

Prva ministrska seja pod Deschanelovim predsedstvom.

LDU Lyon, 18. februarja. (Brezlično.) Prva seja francoskega ministrskega sveta, kateri bo predsedoval predsednik republike Deschanel, se bo vršila v četrtek v elizejski palači.

Rusija.

Djenikin vrhovni glavar Rusije.

LDU Lyon, 10. februarja. (Brezlično.) Iz glavnega stana generala Denjikina se poroča: Med generalom Denjkinom in zvezstvom Kozakov se je dosegel sporazum, v smislu katerega je gen. Denjkin priznan za vrhovnega poglavarja Rusije. Do sklicanja ustavotvorne ruske skupščine bo imel

v svojih rokah vso oblast, tako civilno, kakor vojaško. V tem času bo zboroval začasnemu južnoruski parlament. Denjkin bo imel pravico pogojnega veta napram sklepom tega parlamenta ter pravico, da imenuje predsednika ministrskega sveta, ki bo izbral sam ostale člane kabineta, razen vojnega ministra in ministra za mornarico. Ministri bodo odgovorni začasnemu južnoruskiemu parlamentu.

Turčija.

Vprašanje turških mej.

LDU Lyon, 19. februarja. (Brezlično.) Londonska konferenca je nadaljevala svoja posvetovanja o vprašanjih orientala. Imenovale so se tri posebne komisije. Prva bo imela določiti meje Armenije in Cilicije, druga bo proučevala vprašanje otomanskega državnega dolga in turške finance sploh, tretja pa Grške zahteve glede Smirne. — Konferenca je sklenila začasno, da ostane sultan v Carigradu. Glede usode Dardanel je pa končnoveljavno določeno, da se stavijo pod mednarodno nadzorstvo. Konferenca mora še sklepati o tem, kako naj se določijo meje carigradskega zaledja. Kakor ve poročati »Petit Parisien«, se je pri torkovi seji konference razpravljalo o tem, ali naj bo ta meja črta Enos-Midija, ali pa črta Cataldže. Tudi Bospor se stavi enako kakor Dardanele pod mednarodno nadzorstvo.

Grške zahteve.

LDU Lyon, 18. februarja. (Brezlično.) Londonski poročevalec lista »Matin« javlja: Pri seji londonske konference v ponedeljek zjutraj, ki se je pečala s turškim vprašanjem, je Venizelos obrazložil zahteve Grške, ki se nanašajo na Smirno in na Tracijo, ter jih utemeljeval v dvehurnem sijajnem govoru. Splošen vtis je, da se bo grškim zahtevam ugodilo v največji meri.

Politične novice.

+ Shod na Homcu. V nedeljo 15. februarja t. l. je bil shod Kmetске zveze na Homcu. Prostorna dvorana Društvenega doma je bila polna zborovalcev. Govorila sta poslanec Sušnik in Stanonik. Občinstvo je pazno poslušalo in živahno odobravalo govore. Sklenile so se sledeče resolucije: 1. Odločno protestiramo proti maksimalnim cenam živine in zahtevamo, da se ta naredba takoj ukine. Kadar bodo maksimalne cene za vse stvari, tudi n. pr. za obleko itd., se podvržemo tudi kmetje. 2. Zahtevamo, da se da tudi kmetiskim ženam in dekletom volilna pravica za občine in državo. 3. Ogorčeni odklanjamo rešitev valutnega vprašanja v razmerju 4 : 1. 4. Skliče se naj takoj parlament. 5. Protestiramo proti italijanski grabežljivosti. Meje se naj uredi po narodnosti. 6. Ugovarjamo najodločneje proti nameravane mu podržavljenju sokolstva.

+ Kdo je proti volilni pravici kmetiskih žen in deklet. Tudi uradnice na pošti, ki so demokratskega mišljenja, so proti temu, da bi kmetске žene in dekleta ter služkinje imele volilno pravico. V Litiji se je že našla ena, ki se je po svoje jezila nad brzjavko ženstva iz občine Trebejavo. V takem slučaju naj bo dotična previdna, ker si utegne nakopati še neprijetnosti, in naj ne govori več, da bi računala 100 K za tako brzjavko, če bi mogla.

+ »Napejeva« modrost. »Napeje« je naenkrat začutil v sebi nov poklic. Najprej je razlagal dr. Lotrič v njem filozofijo, potem je nekaj časa marksistični list izpopolnjeval besedni zaklad slovenskih psolv, sedaj pa docira nauk o vzgoji. Piše: »Klerikalizem je že od nekdaj pridno na delu, da obdrži ljudstvo v onem štadiju omotice, v katerem se je nahajalo pred davnim časom... — Kaj dela klerikalizem na Slovenskem? Njegova živa potreba, da more živeti, je, da si vzgoji med mladino vedno zopet novih mračnjakov, novih hlapcev.« — Po dveh desetletjih neumornega kulturnega dela, ki ga je vršil Kerk s svojimi sodelavci v Sloveniji, si upa »Napeje« trditi, da je »živa potreba« VLS, da potisne ljudstvo nazaj v stanje »mračnjakov«! Ta gospod, ki je to pisal, ne ve, da je moral tudi on, kot vsakdo, ki ni analifabet, črpati iz silnega rezervoarja one kulture, ki jo je krščanstvo ustvarilo tekom dveh tisočletij. Radovedni smo, kaj pravi na take trditve G. Prepeluh, ki je bil nekoč sam mnenja, da je »Krekov rod kulturno zelo dvignil slovenski narod«. G. Prepeluh, prosimo, da odgovorite in poučite »Napeje«, naj bo vsaj nekoliko bolj zmeren v svojih trditvah, ki spominjajo na ton dunajske »Preše«. To bo v interesu Vaše stranke same in v korist marksističnemu glasilu.

+ Sanjajo in lažejo. Kant je zapisal nekoč: Ko je Pitagora odkril svoj sloveči stavek, je daroval bogovom kot hetakombo sto volov. Od takrat trepečejo in tulijo vsi volovi, če odkrije kdo resnico. — Tako je tudi v naši politiki. Mi smo dan na dan prinašali dejstva in dokaze, kako sistematično uničuje »demokratska« vlada vse gospodarstvo. Kako ruši ustavne pravice,

uvaja v našo zemljo korupcijo in kapitalizem. Liberalni volovi so začeli tuliti in nas blatiiti; sedaj, ko vidijo, da bodo dali vlado iz rok, so naravnost onemogli od jeze in lažejo kar po načrtu. »Domovina« je dosegla rekord. Piše namreč: »V uredništvu »Slovenca«, »Večernega lista«, »Domoljubca« in drugih klerikalnih listov sedi kot nadzornik in cenzor poseben zaupnik škofjskega ordinariata. Zato je za vse laži, nepoštenosti in lopovščine v teh listih odgovoren pred Bogom in ljudmi ljubljanski škof Anton Bonaventura.« Prihajemo, da je to navadna izmišljotina. VLS nima interesa na tem, da bi dala cenzurirati svoje liste. Jasno je, da postavi na uredniška mesto ljudi svojega zaupanja in to je dovoljno jamstvo. Pač pa priporočamo dr. Žerjavu, da cenzurira svoj list, da ne bo pisal tako podlih in bedastih laži, ki ne delajo časti ne dr. Žerjavu in ne JDS.

+ Nesramne laži liberalnih hinavcev. »Domovina« je postala vreden dedič pornografskega »Jutra«, ki se je v slovenski žurnalistiki ovenčalo z žalostno slavo. To dr. Žerjavovo glasilo piše včeraj: »Poslanica, ki jo je ljubljanski škof poslal svojim duhovnikom, pa ni izmišljena, marveč je žalosten dokaz avstrijskega klerikalnega in protijugoslovanskega duha ljubljanskega cerkvenega kneza.« Nikdar ne postajamo osebni. Danes pa moramo povedati: Enemu največjih zidarjev Jugoslavije si upa očitati avstrijskinstvo človek, ki si je v navdušenem boju za Avstrijo priboril celo vrsto odlikovanj! Gosp. Milan Plut, veliki borec za avstrijska odlikovanja! Drzno je očitati protijugoslovansko ljudem, ki so pod avstrijskim absolutizmom imeli pogum dvigniti svoj glas za Jugoslavijo. To je bilo takrat, ko je g. urednik »Domovine« bil vitek in eleganten in pokoren c. kr. nadporočnik in ko je mučenik« dr. Bregar bil zaprt radi verženja z moko. »To so« — tako pravi »Domovina« — »oni, ki so gojili jugoslovanski ideal«... Dvojen ideal: C. kr. za služni križci in moka!

Državni nameščenci in draginjske doklade.

Včeraj zvečer je bil v Mestnem domu številno obiskan shod državnih nameščencev, na katerem se je razpravljalo o ukinitvi povečanih draginjskih doklad, katero je odredila odstopišva demokratsko-socialistična vlada. Zborovanje je otvoril g. Lilleg, ki je naglašal, da je ukinitve draginjskih doklad javnim nameščencem nedoslednost, ker so bile draginjske doklade namenjene za dobo do končne ureditve valutnega vprašanja in s tem tudi materialnega dela nove službene pragmatike. Ako vlada v nameravanem roku 3 mesecev ni rešila valutnega vprašanja, niso tega krivi javni nameščenci. Ti so itak vedno izjavljali, da nočejo draginjskih doklad, pač pa vlado močne roke, ki bi odpravila draginjo, verižništvo itd. ter tako omogočila delavnim slojem človeku dostojno življenje. Ako pride zaradi ukinitve draginjskih doklad do nepremišljeneh dogodkov, ne bodo zanje odgovorne uradniške organizacije, pač pa oni, ki tirajo uradništvo v pogin. Če se smatra državne nameščence kot državotvorne elemente, potem se jim naj da vsaj toliko, da lahko preživljajo sebe in družino. Državni nameščenci zahtevajo le, kar rabijo najnujnejše za svoje življenje. Govornik je nato navajal brzjavko »Slovenskega Naroda«, došlo baje iz Belega grada, ki pravi med drugim, da je ministrski svet končno rešil naredbo glede draginjskih doklad upokojencem. Bil je res zadnji čas, da je vlada v decembru dano besedo uresničila. Nadalje pravi brzjavka, da uradniške orozjavke niso delale drugega, kakor rušile ugled demokratske vlade in širile malkotinstvo, zlasti v svojem strokovnem časopisu, ter da je bila od uradniške organizacije izdana lažnjiva trditev, da je ministrski predsednik Ljubo Davidovič pozval uradnike, naj postrani kaj zaslužijo. Napram temu ugotavlja govornik, da je o zadevni avdienci poročal odborovi seji osrednjega društva javnih nameščencev. Pri avdienci je govornik tako protestiral proti tej izjavi, mu je ministrski predsednik Davidovič izjavil v obraz, da se to v Sloveniji ne dogaja. Če se je pa ta dogodek izbraljal v časopisu, ne morejo biti zato odgovorne oficijelne uradniške organizacije. Brzjavka pravi tudi, da je uradništvo zastavilo vse moči, da odpre pot radikalni vladi. Uradniške organizacije pa so vedno in ob vsaki priliki poudarjale, da so popolnoma nepolitične in neodvisne od vseh strank in vsled tega tudi ne morejo pripravljati pot nobeni stranki. Uradniške organizacije vedo, da bi razpadle, ako bi se zanesla vanje politika. Končno je govornik naglašal, da tudi dosedanje draginjske doklade ne bodo več zadostovale. Pogledati je treba samo, kake so bile na trgu cene meseca decembra in kake so danes. Pri tem pa kaže vse, da bodo še bolj rastle. V teh razmerah je najskromnejša zahteva državnih uslužbencev, da se

jim puste dosedanje draginjske doklade. Za tem je govoril g. dr. Bevk, ki je izjavil, da je slovenska organizacija že 12. t. m. poslala ministrstvu v Beligrad brzojavko zaradi ukinjenja draginjskih doklad, na katero pa še ni dobila nobenega odgovora. O tem koraku je obvestila tudi pokrajinski organizaciji v Splitu in Sarajevu, kamor se je sporočilo tudi, da se vrši 19. t. m. protestni shod javnih nameščenec. Tudi od tu ni došel noben odgovor in zdí se, da je vlada te brzojavke inhibirala. V tem se vidi gotov sistem. Končno se je slovenska organizacija obrnila za posredovanje tudi na regenta samega. Organizacije so storile vse, kar je bilo v njihovi moči in si nad nadaljnjimi koraki umijejo roke.

Govorili so nato še gg. Zorko, Urbančič in Dobrovšek, ki so vsi poudarjali bedni položaj javnih nameščenec in nujnost zopetnega nakazila draginjskih doklad. Naslednji govornik g. Tavčar, ki je z ozirom na očitek, da javni nameščeneci niso podpirali vlade demokratsko-socialističnega bloka, naglašal, da bi morala ta vlada sama skrbeti za to, da si pridobi ugled, ne pa iskati pomoči pri javnih nameščenecih. Posamezne vlade naj same skrbijo, da se obdrže na površju, kajti izključeno je, da bi se javni nameščeneci navduševali za posamezne ministre, ker bi morali tako menjati svoje politično prepričanje vsakih 14 dni. Vlada je svoječasno dovolila draginjske doklade pod pritiskom solidarnega nastopa javnih nameščenec. Zato se je pa tudi maščevala, da je razpustila osrednji savez javnih nameščenec v Zagrebu. Zaprta je voditelj uradnikov, češ, da so državni nevarne elementi, frankovci in bogve kaj, toda tega po dveh mesecih še ni dokazala. Zato do te vlade javni nameščeneci niso mogli imeti zaupanja. Ako bi vlada vojnim dobičkarjem konfiscirala njihovo imetje, bi imela dovolj denarja za draginjske doklade. Tega ni storila, kakor tudi ni rešila valutnega vprašanja tako, kakor bi ga morala.

Govorila sta nato še gg. Vojska in Barić, ki sta naglašala potrebo solidarnosti vseh javnih nameščenec.

Koncem shoda so bile soglasno sprejete resolucije, ki pozivljajo vlado, naj podaljša veljavnost naredb o dosedanjih dokladah preko 1. marca do končne ureditve gmotnih odnosov državnih nameščenec. Nadalje zahtevajo resolucije, naj se nemudoma uredi vprašanje vseh provizijskih javnih nameščenec, odpravi ukinjenje železniških legitimacij za uradnike, dovoli zopet davčna pristojnost za uradniške plače, kakor je bila v veljavi od leta 1915, in da se odpravi ukinjenje izplačevanja pokojnin uradniškim sirotam.

Dnevne novice.

— Promocija. V Bernu sta bila promovirana za doktorja veterinarstva Ilija Bilic in France Jerina.

— Imenovan je Roger Bassina, evidenčni višji nadzornik, za katastralnega ravnatelja v VI. činovnem razredu pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani.

— Izvenerko izkušnjo na pribranski visoki rudarski šoli s prav dobrim uspehom je napravil Ildričan V. Sinkovec.

— Predoslje. Dne 17. februarja je bil za županovega namestnika izvoljen gosp. Franc Šter, kovaški mojster v Predosljih. Občinska pisarna je sedaj v Predosljih.

— Kje je nered? Poštno in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani nam pošilja: K članku Kje je nered, priobčenem v Vašem listu št. 37 z dne 15. februarja 1920 naznani, da je navedene nerednosti zakrivil vodja poštnega urada Vuhred, kateri je bil zadnje dni vsled nerednega poslovanja odlovoljen od službe in so se nezaračunana vplačila povodno pregledovanja urada šele ob tej priliki zaračunala in položnice odposlale čekovnemu uradu, katerega na tej zakaslenosti ne zadene nobena krivda.

— Izredni občni zbor Slovenskega društva zdravnikov v Ljubljani se ni vršil 16. t. m., kakor se je pomotoma poročalo, ampak se vrši 26. t. m. ob 4. uri popoldne v poročnišnici z že objavljenim sporedom.

— Metlika. Pred kratkim v metliški župniji zasnovana Elizabetna konferenca si je stavila za glavno nalogo, delati na to, da se v metliški komendi otvori javen zavod kot zavetišče hiralcem, ki bi bili v prvi vrsti najbolj zapuščeni vžitkarji. Uprav občine metliškega sodnega okraja bi imele interes na tej napravi krščanskega človekoljubja. Pozivamo tem potom ljubljansko predstojništvo križiškega reda kot lastnika komendne posesti, vse občine metliškega sodnega okraja, Elizabetno konferenco v Metliki ter vsa usmiljena srca, da store potrebno, da dobi v najkrajši dobi Metlika tak humanitaran zavod. Naj bi bil početek še tako skromen, samo začnite brž!

— Zadruga sodavičarjev za Slovenijo v Ljubljani ima redni zadrugi zbor v četrtek dne 26. februarja ob 9. uri popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani.

— Razpisano je poštarsko mesto v Krški vasi (II/2). Prošnje je vložiti v teku 14 dni.

— Sejem v Moravčah se vrši na dan sv. Matije 25. februarja, ker je letos prestopno leto.

— Umorjen otrok. Dne 12. februarja je bilo tik ob Savi v Žadovisoku pri Krškem najdeno truplo novorojenega deteta moškega spola, zavito v vrečo. Raztelesenje je dognalo, da je umrl otrok nasilne smrti.

— Celó čebele so tatovom dobro došle. V Gradcu pri Litiji so neznani storilci ukradli tri panje boljših čebel Franu Kržanu. Tatovi so nesli panje proti Savi, jih tam razbili in pometali v Savo s čebelami in s satovjem, med so pa odnesli. Čebelar ima do 1000 K škode.

— Vlom. V Potoški vasi pri Zagorju so vlomili neznani zločinci skozi streho v hišo čevljarja Jakoba Rebola in ukradli iz podstrešja črno kožo in 4 pare podplatov. Tatove je prepodila dekla, ki jih je slišala šariti, klicala je na pomoč, nakar so ušli.

Ljubljanske novice.

lj Pozdravni večer iz ujetništva vrnišim se bratom priredi Šentpeterski Orel v nedeljo, dne 22. februarja ob 7. uri zvečer v Ljudskem domu o priliki slovesnega sprejema novih članov. Prireditelji združijo vse prijatelje orlovske organizacije v Ljubljani v resni in prijetni zabavi. Vstopnice se dode v Jugoslovanski knjigarni.

lj Ponovitev igre »Bratec in sestrice« se bo vršila danes ob 7. uri zvečer na Ljudskem odru. Igra je polna bajnih slik in vsebuje pevske točke in melodrame. Opozorjamo na to predstavo vse one, ki si žele ogledati in nimajo ob popoldnevih časa, ker se jo zvečer ne bo več vprizorilo. Vstopnice se dode v trafiki gospe Modiceve nasproti Jugoslovanske tiskarne in v prodajalni Nove založbe na Kongresnem trgu ter eno uro pred predstavo pri blagajni.

lj Prosvetno društvo za frančiškansko župnijo vabi vse člane in prijatelje društva k jako zanimivemu in poučnemu predavanju, ki se vrši prihodnji ponedeljek, dne 23. t. m. točno ob pol 8. uri zvečer na verandi hotela Union. Vhod skozi portal v Frančiškanski ulici. Predava zdravnik g. dr. Anton Breclj.

lj Zveza gospodinj ima 20. februarja ob 5. uri popoldne na magistratu II. nadstropje svojo sejo, h kateri se vabijo vse odbornice.

lj Česka obec v Ljubljani poŕádá v nedeljo dne 29. t. m. o 10. hod. dopol. v zasedaci síní radnice v a l n o u h r o m a d u. Jen pro členy, rašte se legitimaci prokázati. — Návrh na zménu stanov musí se podati do 22. t. m. jednateí č. O. (Inž. Heller, Ljubljana, Metelkova ul. 1). — Účast všech členů nutna. Upřímně zve výbor.

lj Društvo zasebnega uradništva. Dogovorjeni sestanek bančnega uradništva se vrši v soboto, dne 21. t. m. ob 4. uri popoldne v verandi hotela »Union«. Udeležite se polnočtevilno!

lj Zveza škottistov denarnih zavodov v Ljubljani ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 22. t. m. točno ob 14. uri (2. uri pop.) v gostilni na Bregu št. 18. Dnevni red je važen. Polna udeležba dolžnost. — Tovariši, pridite vsi!

lj Društvo mestnih nižjih uslužbencev ima dne 22. februarja ob pol 10. uri na magistratu svoj letni občni zbor.

lj Velik vlom pri gospe Keršičevi v Šiški. Škode do 200.000 kron. Zadnje tedne sem se pojavljajo v Ljubljani zopet v večji meri vlomi. Kje so tisti srečni časi, ko je imel Ljubljančan desetletja gradiva za govorice, če se je v kako prodajalno vložil. Zdaj pa v Ljubljani kmalu že ne bo hiše, v katero ni bilo vloženo. In vlomilcev ne dode. Zakaj ne? Policiji se nalažajo reči, ki niso za njo, varnost lastnine zato trpi. Kriminalisti na policiji so pridni, zelo pridni, uradne ure imajo samo na papirju, ker so vedno v službi, vsemu pa ne morejo biti kos, ker jih je premalo in ker se jim nalažajo vedno nove naloge. Zato pa imajo gospodje vlomilci zlate dni in žanjejo zlato še bolj kakor verižniki, odkar jim gospod svetnik Kerševan tako stopa na noge in jim zaplenjuje vsak dan cele zaloge blaga, bankovcev, srebra in zlato, tobak, vole in konje itd. Na pepelnico sredo dne 18. t. m. med 19. in 21. uro so dozdaj še neznani vlomilci pospravljali v sobi gospe gostilničarke Antonije Keršičeve v Šiški. Pospravljane se jim je prav dobro obneslo. Ukradli so bankovcev po tisoč kron, 5000 kron v različnih bankovcih, več zlatega in srebrnega denarja, 8 zlatih prstanov, 2 srebrna z zlatom obrobljena obročka za servijete in več srebrnega jedilnega orodja. Keršičeva gospa ima škode do 200.000 kron. Tat je prišel v sobo skozi okno, na katerem je zarobil žep s kunjo, katero je pomočil v gumi; delo započel, ki se je pa le obneslo. K oknu je pristavil 4 metre dolgo lestvo z okroglimi klini, katerih eden je nalomljen in z vrstico obvezan. Lastnik lestve, katera se je našla, naj se zglaš pri kolodvorski policijski ekspozituri v stari predilnici, ker vodi oreskušeni kriminalist g. nevarni

nadzornik Ljubič poizvedbe v tej zadevi. Tat je na to odprl okno in zlezel v sobo, v kateri je našel ključ od blagajne, jo odprl, pospravil in ga je s plenom vred vzela noč. Detektivni kolodvorske policijske ekspoziture delajo s polnim parom, da izsledijo vlomilce. Ob tej priliki priporočamo ljudem, da naj ne shranjujejo takih ogromnih vsot doma, marveč naj jih raje vlagajo v hranilnice ker pred vlomilci ni nihče varen.

lj Verižnik iz Ljutomer. Janez Vargazon je nakupil v Ljubljani precej tobaka z namenom, da veriži z njim. Naklep mu je prekrizal stražnik državne varnostne straže Radoslav Škrjanc, ki je Vargazona prijel in mu tobak odvzel.

lj Proti pijancem so pričeli na ljubljanskem policijskem uradu strogo nastopati. Vsakdo, ki je zaradi pijanosti aretiran, je kaznovan v prvem slučaju z globo 200 K.

lj Povožena je bila na Ambroževem trgu šivilja Angela Grumova. Nepredvidni voznik J. S. se bo zagovarjal pred sodiščem.

lj Izgnan verižnik. Po prestani kazni je policija izgnala iz Jugoslavije verižnika Izaka (I) Liversa.

Najnovejša poročila.

JADRANSKO VPRAŠANJE.

LDU. Washington, 18. febr. (DunKU.) Z verodostojne strani se dementira vest, da je Lansing odstopil vsled jadranskega vprašanja.

LDU. London, 19. februarja. (DunKU-Brezlično.) Odgovor vrhovnega sveta se je snoči izročil ameriškemu poslaniku v Londonu.

LDU. London, 19. februarja. (DunKU-Brezlično.) Po poročilih iz Washingtona, so Zedinjene države pripravljene, sodelovati pri policijski službi na Jadranskem morju.

LDU. Washington, 19. febr. (DunKU-Brezlično.) Wilsonov tajnik Tumulty je izjavil, da Wilsonova nota Franciji in Veliki Britaniji nima oblike ultimata, marveč da zlasti izraža, da vlada Zedinjenih držav ne namerava opustiti podpore Jugoslovanom glede Reke.

NOVI VLAKI.

LDU. Dunaj, 19. februarja. (DunKU.) Dne 26. februarja se stavi v promet dnevni brzovlak št. 1, ki odhaja z Dunaja, juž. kol. ob 7.45 popoldne, z direktnimi vozovi I. in II. razreda v Trbiž in Rim in z direktnimi vozovi I. II. in III. razreda v Beljak. Nadalje se opozarja zlasti na to, da vozijo ne g'ede na splošne odredbe o ustavitvi prometa dnevnih brzovlakov ekspresni vlaki Dunaj-Trst redno kakor do sedaj, in sicer vozi ekspresni vlak št. 3 vsak ponedeljek in petek in ekspresni vlak št. 4 vsak torek in vsako soboto.

AVSTRILJA IN MAŽARSKA.

LDU Budimpešta, 19. febr. (ČTU) Stališče Avstrije proti mažarskemu predlogu glede zapadne Ogrske je vse kroge zelo osupnilo, zlasti krščansko-socialno stranko. Pričakovalo se je drugo stališče, zlasti ker se ustna pogajanja, ki so se vodila pred odposiljanjem mažarske note, dala pričakovati drugo stališče Avstrije.

DOPISNI URAD ZA SOCIALNO SKRB.

LDU Prag, 19. febr. (ČTU) Klub poslancev čehoslovaško-socialnodemokratske stranke je sklenil, zahtevati, da se ustanove pri konzulatih in poslaništvih čehoslovaške republike dopisni uradi za socialna vprašanja.

ČEHOSLOVAKI PROTI PREVZETJU VOJNEGA POSOJILA.

LDU Praha, 19. febr. (ČTU) Čehoslovaški demokratski klub je sklenil soglasno, najodločneje nasprotovati vsem tem poizkusom, ki bi imeli namen, da bi čehoslovaška republika prevzela vojna posojila. Samo pri ustanovah, za humanitarne in kulturne svrhe, nadalje na imetje sirot, hranilnic in zavarovalnih družb more država do gotove meje izvesti sanacijo.

TURSKI NAPAD NA ARMENCE.

LDU Berlin, 19. februarja. (DunKU) Kakor javlja Wolffov urad iz Haaga, poročja »Nieuwe Rotterdamsche Courant«, da so dospele v London vesti, da so turške čete Mustafa Kemala napadle pri Seitunu Armence in da prodirajo v smeri proti Bagdadu, kar je vzbudilo med prebivalstvom veliko vznemirjenje. Dosedaj je približno 7000 mrtvih in ranjenih.

ZIGOSANJE MAŽARSKIH BANKOVCEV.

LDU Dunaj, 19. febr. (ČTU) »Neue Freie Presse« javlja: Na tukajšnjih poučenih mažarskih mestih ni dosedaj nič znane, da se bodo na Mažarskem bankovci zigosali.

Cerkveni vestnik.

c Umeščen je bil 19. t. m. kn. šk. tajnik Franc Lončar za župnijo Draga.

c Vincencijeva družba obhaja svoj družbeni praznik v nedeljo, dne 22. febru-

arja t. l. V ta namen bodo popoldne ob pol petih litanije v marijanski kapeli, nato pa občno zborovanje v dvorani. Spored: 1. govor g. prof. dr. Alfonza Levičnika, b) poročilo zastopnikov Vincencijevih konferenc o delovanju v letu 1919. — Dobrodošli vsi prijatelji dela krščanskega usmiljenja in krščanske ljubezni! — Temu zborovanju sledi takoj občni zbor Elizabetne družbe.

c Na vseučilišču v Freiburgu je z dovoljenjem svetega očeta ustanovljena cerkvenopravna fakulteta, ki ima pravico podeljevati doktorski naslov »doctor iuris canonici«.

c Za kolinskega nadškofa v Nemčiji je imenovan dr. Jožef Schulte, škof v Paderbornu. Odličnega učenjaka, ki je bil že z 32. letom starosti povišan na škofovski sedež, imenujejo »socialnega škofa«, ki si je v delavskem gibanju pridobil dokaj zaslug. V zadnjih letih se je mnogo trudil za vojne ujetnike. Imenuje se med kandidati za kardinalsko čast.

Orlovski vestnik.

Izredna seja predsedstva in vadiatelj-skega zbora Orliške zveze se vrši v nedeljo 22. t. m. ob pol 2. uri popoldne v Jugoslovanski tiskarni, I. nadstropje. Ker je seja izredne važnosti za mariborsko prireditelje, je želeli, da se seje udeleže vse članice. Predsednica.

Sin umoril mater.

Posestnik Jožef Lončarič iz Rosalnice pri Metliki je dobro leto samostojen gospodar. Njegov oče in njegova mati živita kot vžitkarja pri hiši. Sin je prav slabo izpolnjeval svoje obveznosti do starišev. Vžitkarjev kljub temu, da je posestvo dokaj trdno in dobro. V zadnjem času so se čutili stariši od sina tako zapostavljeni, da so si šli k sodišču iskat svojih vžitkarskih pravic. Prav na pustni torek so imeli dopoldan pri sodišču v Metliki tozadevno obravnavo. Zvečer ni dopustil gospodar drugega pripraviti za večerjo nego krompir. Stara dva, ki sta si želela za pustni torek kaj boljšega, sta začela sina zbadati z očitki. To je sina tako raztogotilo, da je zgrabil nož ter ga zabodel svoji materi v srce in potem še enkrat v trebuh. Žena je bila pri priči mrtva. Lotil se je baje tudi očeta, ki se je pa podivjanemu sinu ubranil. Morilec je hitel v sosedno vas Radoviči klicat mater svoje žene, da bi šla na njegov dom tolažiti svojo hčer, sam pa se je šel takoj javit sodišču v Metliko. Morilec je star 27 let, umorjena mati komaj 46.

Umor na Golovcu.

Policijski preiskovalni komisar g. Jožef Habe je na pepelnico sredo zaključil policijske poizvedbe proti morilcu Mirku Perku in ga izročil državnemu pravdištvu z vlogo, v kateri ovaja Perka zaradi zavrtnega in roparskega umora in zaradi hudodelstva po § 128. kazenskega zakona. Na pepelnici četrtek je zaključil postopanje proti soferju Edvardu Kolesi in ga naznanil državnemu pravdištvu zaradi hudodelstva po § 129. črka b, dalje zaradi hudodelstva goljufije po § 197. kazenskega zakona in prestopka § 3. ministrskega ukaza z dne 24. aprila 1876, ker je izročil nakaznico za nakup strupa Perku.

Perka opisujejo njegovi znanci dijaki tako-le: »Učil se je zelo malo, pač pa je zelo veliko čital. Ker dijaki niso imeli petroleja, si je kupil majhnih svečk in je pri njih čital. Bil je, kakor pravijo, zelo zahrbtnen in se ni zmenil za njihova svarila, da naj pusti dekleta in se raje uči. Oče Perkov ga je dal zadnje leto na stanovanje k svojemu znancu P., kjer je moral biti ob 7. uri zvečer doma, bival je v sobi z omreženim oknom, da ne bi ponoči odhajal iz nje; na sprehode je hodil s sostanovalci dijaki, toda jih je zapuščal in hodil po svojih slabih potih; ker so na stanovanju precej gledali na njega, je pa večkrat popuščal šolo, da je hodil v slabo tovaršijo. Kako skrbno je pripravljaj umor na Golovcu, dokazuje okolnost, ker je svoje sostanovalce dijake vpraševal po učinkih strupa, svojega najboljšega prijatelja je pa 9. ali 10. t. m. celo vprašal za svet, kako bi dobil strihnin in ker mu ta ni znal svetovati, je pristavil: »Mi ga bo že Kolesa preskrbel.«

In Perkov zli duh dne 4. oktobra leta 1888. rojeni sofer Kolesa je Mirku Perku pridobil na goljufiv način strup. Šel je k gospodu mestnemu fiziku dr. Krajcu in mu pripovedoval bajko, da obdelujeta z očetom vrt, na katerem je veliko miši in podgan, katere hoče zastrupiti s strihninom. Gospod dr. Krajec ni rad izstavil usodne dovolilnice in je opozarjal Kolesa na nevarnost, ki lahko nastane, če kak neupravičenec pride do strupa, toda Kolesa je odvrnil, da je vrt zagrajen in zaklenjen in da je vsaka nevarnost izključena. Na rotožu je pa še Kolesa naročil slugi, da naj da nabavnico za strup Perku, ki jo je okoli 12. ure dobil, ob pol 5. uri popoldne je

pa že na Golovcu zastrupil nesrečnega Budino...

Policijska je v tej zadevi postopala zelo temeljito in hitro; na pustno soboto ob pol 5. uri popoldne je bil Budina zastrupljen, na pustno nedeljo 15. t. m. ob pol 6. uri jutraj je bil Perko prijeto, ob pol 10. uri popoldne so se pričele zaslišavati priče, ob približno četrti na 4. do 4. ure popoldne je bila dokazilna veriga proti morilcu Perku zaključena, ob pol 5. uri popoldne je Perko svoj zločin pripoznal; v ponedeljek 15. t. m. je Perko povedal, kaj da sta imela s Kolesa skupaj, ob 4. uri popoldne je bil rajni nesrečni revež Budina obduciran; ob pol 6. uri popoldne je bil Edvard Kolesa aretiran; na pustni torek 16. t. m. je Kolesa priznal svoje grehe; na pepelnico sredo je preiskovalni policijski komisar zaslišal zadnjo pričo.

Perko in Kolesa sta zdaj že v preiskovalnem zaporu. Ni izključeno, da bo že prva letošnja porota, katera prične soditi v ponedeljek, sodila tudi Perka in Kolesa, ker je podal preiskovalni policijski komisar g. Habe sodišču takorekoč popolnoma izdelane spise.

Odprto pismo trgovskemu ministru g. dr. Kramerju.

Velečenjeni gospod minister!

Vsi trgovci iz obmejnih krajev proti Madžarski smo pričakovali, da se nam bode dala priložnost se izjaviti, na kateri podlagi se naj sklene trgovska pogodba z Madžarsko.

Precej raznih strok in posebno vinski trgovci iz Slovenije, imajo namreč na Madžarskem kupljeno vino še iz dobe stare Avstrije, ali pa pred časom komunizma na Ogrskem; nekateri imajo blago celo izplačano na milijone, nekateri pa velike are, ki presegajo sto tisoče, in po komunizmu je naenkrat madžarska vlada, pod ministrom Friedrich-om, stornirala 7. septembra 1919 vse sklenjene trgovske pogodbe na Madžarskem, ki so bile sklenjene pred komunizmom.

Mi vsi, ki smo kaj kupili tam, smo kupili iz potrebe, in sicer smo kupili slovenski vinotrtci tam le težka vina, za rezanje naših šibkih vin.

Ker se je enkrat v novembru nekaj naznanilo po časopisih, da se bode sklenila z Madžarsko trgovska pogodba zaradi dobave živeža iz naše države Madžarski, smo opravičeno vsi pričakovali, da ob tej priliki naša vlada štiti opravičene terjatve nas Jugoslovancev in zahtevala, da prisili madžarska vlada svoje podanike,

da izpolnijo pravomočne trgovske pogodbe, ne pa, da jih sama odveže dolžnosti dobave, samo zato, ker so se cene povišale.

Naenkrat pa se meseca decembra l. 1919 po časnikih razglasi kratka vest, da je trgovska pogodba z Madžarsko že sklenjena in da sploh ne pridejo vsi trgovci v Jugoslaviji v položaj svojih želj predložiti, še manj pa uveljaviti na Madžarskem.

Ker imamo slovenski trgovci celike svote, ali zaarane za blago, ali uplačane, ali pa tudi terjati za blago, Vas prosim, velečenjeni gospod minister, kako nam hoče vlada pomagati, da pridemo do svojih terjatev in do svojega premoženja, ker naše terjatve so vendar tudi naše narodno premoženje, od katerega plačujemo naši državni ravno trgovci največje davke, in se jih tudi nikdar ne branimo.

Zahtevamo, da začne naša vlada takoj pogajanja z madžarskim trgovskim ministrom, in zahteva izpolnitev pravomočnih trgovskih sklepov, od strani madžarskih podanikov, ali sicer zapreti, da se pretrga dobava živeža na Madžarsko.

Nam se madžarski trgovci naravnost posmehujejo, kako njim njihova madžarska vlada gre na roko; ako se cene dvigajo, potem jim prisloži njihova vlada na pomoč in stornira vse pogodbe, ki so bile pred časom komunizma sklenjene.

Kam pa naj se obrnemo slovenski trgovci za pomoč? Ljubljansko trgovsko zbornico sem interpeliral o tej sklenjeni trgovski pogodbi z Madžarsko dne 11. decembra 1919 in tam so mi izjavili, da se jim od trgovskega ministristva v Beogradu ni poslalo o tem nikakega obvestila in ko še je zbornica vprašala na deželno vlado o tem, se je izkazalo, da tudi deželna vlada v Ljubljani ni dobila popolnoma nobenega obvestila.

Ker sem prepričan, da se bode Vi, gospod minister, za te naše upravičene težnje na Madžarskem odločno zavzeli in jih pri vladi v Beogradu zastopali, Vas prosim, da mi naznanite blagovolite, kako podrobno naj Vam podam podatke zaradi posameznih slučajev v tej zadevi in ali naj dotične pošljem direktno v trgovsko ministristvo v Beograd, ali pa ljubljanski trgovski zbornici v Ljubljani.

Nadalje se je na enkrat začela carinarna v Mariboru pobirati carino 40 zlatov od 100 kilogramov praznih sodov, ki jih dobimo iz Nemške Avstrije nazaj do sedaj do leta 1920 tega ni bilo in kako je to mogoče, da se je sedaj naenkrat s tem začelo.

Carinski uradniki se izgovarjajo, da

bi morali biti vsi sodi prej naznanjeni pri carinskem uradu, kadar se je vino kompenzačnim potom poslalo v Nemško Avstrijo; ker pa tega nam vinotrtcem nikdo ni naznanil, in ne od nas zahteval, zato seve nismo mogli storiti.

Ker je ta carina na naše lastne sode tako neupravičena in visoka, da moremo vse naše sode v Nemški Avstriji prodati četudi za slepo ceno, Vas prosim, velečenjeni gospod minister, da o tej zadevi v Beogradu takoj interviniate, da se ta neupravičena carina takoj odpravi, na naše lastne prazne sode, ali pa, če se morejo sodi prej naznaniti, se naj da rok več mesecev, da prej poslane sode nazaj dobimo, in šele potem se naj uveljavi, da se vsak sod pri carinskem uradu naznani, predno se pošlje čez mejo.

Velečenjeni gospod minister, prosim Vas, v teh dveh zadevah najhitreje in najizdatnejše pomoči, v imenu vseh vinotrtcev v Sloveniji, in bilježim

z odličnim spoštovanjem

Franjo Čuček,

predsednik zveze vinotrtcev za Slovenijo.

Gospodarstvo.

g Slov. trg. društvo »Merkur«. V nedeljo dne 22. februarja t. l. se vrši ob 10. uri dopoldne XIX. redni občni zbor v društvenih prostorih, Gradišče 17, I. nadstr. Na dnevnem redu so sledeče točke: Pozdrav predsedstva; poročilo tajnika; poročilo blaginjskega; poročilo preglednikov računov; volitev odbora; prejemba društvenih pravil in slučajnosti. — Gospode člane vabimo k obilni udeležbi.

g Škrob iz koruze. Trdjam, ki se zanimajo za škrob iz koruze, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled tozadevna ponudba neke tovarne v Banatu.

g Prodaja bukovega lesa: Dne 25. februarja t. l. bo prodal šumarski odsek deželne vlade v Sarajevu potom ustmene ali pismene dražbe 6000 bukovih dreves na panju. Predmetni razglas, vsebujoč vse podrobne podatke, je interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

g Ustanovni občni zbor gremija trgovcev v Radovljici sklicuje obrtna oblast na nedeljo dne 29. februarja t. l. ob 10. uri dopoldne v restavraciji g. M. Tancer na Jesenicah, Gorenjsko. Vabljeni so vsi trgovci radovljiškega političnega okraja s pozivom, da se polnoštevilno udeležijo.

g Ravnateljstvo južne železnice Dunaj brzojavlja: Radi izvanredno velikega po-

manjkanja premoga in da omogočimo odtok nakopičenega tovora, ukinemo s takojšnjo veljavo do vstevši 25. februarja 1920 celotni tovarni promet na vseh avstrijskih državnih in privatnih železnicah, torej tudi na vseh avstrijskih južnoželezniških progah. Prosto je le blago, označeno v seznamu blagovnih potrebščin pod točko 1 a in b, 3 b, izvzemši drva za kurjavo, od 3 c bencin, potem v točkah 5, 6, 25, 34, 38, nadalje inštradirani vojaški transporti, Oseppo in Polonia-transporti in končno vse z direktnimi tovarnimi listi odpremljene pošilke v prehodnem prometu za in iz Čehoslovaške. Tovor, ki se nahaja že na potu, naj se odpošlje naprej. 2. Sprejemanje tovarnega blaga za Maribor glavni in koroški kolodvor je do konca februarja ustavljen.

g Borzna poročila. LDU. Curih, 17. februarja. (ČTU.) (Borza.) Deviza na Dunaj 2.30, na Berlin 6.15, na Prago 6.20. — LDU. Dunaj, 17. februarja. (ČTU.) (Borza.) Deviza na Zagreb 2.30, 2.45, na Budimpešto 1.10 do 1.20, na Prago 2.94 do 3.14, SHS kro- ne 1.50 do 1.60.

Aprovizacija.

a Teleče meso. Vnovčevalnica za ži- vino in mast v Ljubljani je odstopila tukajšnjim mesarjem večjo partijo telet pod pogojem, da prodajajo meso po 16 kron (sprejme) in po 17 kron (zadnje). Za soboto je Vnovčevalnica oddelila po pet telet mesarjem Josipu Javorniku, Francu Zajcu, Ivanu Janežiču, Francu Dolničarju, Antonu Škrjancu, Mariji Trtnikovi in Francu Černvcu. V soboto se na stojnicah teh mesarjev ne sme prodajati meso drugih telet.

RAZNAŠALKE

SE SPREJMEJO!

Vrtnar oženjen brez otrok, z večletno prakso, popolnoma izvešan v vseh strokah, želi vstopiti v kako vrtnarsko službo. Ponudbe na upravnishstvo tega lista pod »VRTNAR« 677. Prevzame tudi mesto bišnika.

Sobarica ali guvernantka išče mesta v boljšem hotelu ali pri boljši rodbini. Govori slovenski in nemški. Vpraša naj se pri: Prvi hrv. knjižari v Subotici.

Cigaretni papir Bencinmotor

sledeče vrste: Golub, Club, Abadie, in Samum priporoča na debelo »URANUS-PAPIRNICA«, Ljubljana, Mestni trg 11.

3-6 HP se kupi. Ponudbe z navedbo cene in konstrukcije na Anončni zavod Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Umrla je danes dopoldne moja draga sestra, gospodina

Ana Bauer

učiteljica v p.

po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 66. letu svoje starosti.

Pogreb se vrši v piatek, 20. feb. ob 5. uri pop. iz hiše žalosti Rimske c. 9, na pokopališču k Sv. Križu v Ljubljani.

V Ljubljani, 17. februarja 1920.

Karolina Bauer, sestra.

Matej Gerdina

nadsprevodnik južne železnice

Mici Gerdina roj. Platiša

poročena 16. 2. 1920.

Ljubljana

Stara Loka

Išče se

družinska kuharica

poštena, zanesljiva, z dobrimi izpričevali, za graščino na Gorenjsko. Kje pove uprava »Slovenca« pod št. 682.

Strojniki

za Dieslove motorje in parne stroje, zanesljiv, samski, zmožen slovanskih jezikov, išče mesta. Prijazne ponudbe pod »Reparaturfähig 1200« na Klenreichovo anončno pisarno, Graz, Sackstrasse.

TRAPIST. SIRA

pošlje s pošto in železnico á K 46.— Centralna mle-karna V. Mokrovič, Zagreb. Berislavičeva ul. 18.

Zaradi hitrejše odpreme prosim denar naprej poslati.

Vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje najbolje trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perilo. 1 lonček za eno osebo po pošti 7 K pošlamine prosto. — Prodaja in razpisijska lekarna Trnkóczy v Ljubljani, zraven protovža. 1631

Naročajte in širite »Slovenca«!

V najglobokejši žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da se je naša dobra, blaga so-proga in iskreno ljubljena mamica

Marija Golob roj. Podrekar

po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere danes ob 8. uri zvečer preselila v večnost.

Zemeljski ostanki blage pokojnice se prenese v četrtek 19. februarja 1920, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sveta maša zadušnica se bode darovala v tukajšnji farni cerkvi.

V Kranju, dne 17. februarja 1920.

Marja, Vilma, Pavel, otroci.

Josip Golob, soprog.

Venci se hvaležno odklanjajo.

Zahvala.

Vsem, ki sočustvujejo z menoj in mojim detetom v grozni boli, ki me je zadela ob izgubi najboljšega soproga in najskrbnejšega papana, gospoda

mag. pharm. Andrej Bohinca

lekarnarja

izrekam najiskrenejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 19. februarja 1920.

Pavla Bohinc,

globoko žalujoča vdova s sinčkom.